TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Chính quyền hai cấp tại Thái Nguyên: Vượt thách thức, hướng đến phục vụ và kiến tạo

18:40 05/09/2025

Sau 2 tháng triển khai (từ 1/7/2025), mô hình chính quyền địa phương hai cấp tại Thái Nguyên bước đầu vận hành ổn định, thông suốt và đạt kết quả tích cực, dù còn không ít khó khăn.

Nhận định này được đưa ra tại buổi làm việc ngày 5/9 giữa Bộ trưởng Bộ Dân tộc và Tôn giáo Đào Ngọc Dung và Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh Thái Nguyên Phạm Hoàng Sơn. Buổi làm việc nhằm đánh giá toàn diện tình hình triển khai, ghi nhận kết quả bước đầu và lắng nghe kiến nghị để tiếp tục hoàn thiện cơ chế, nhất là trong lĩnh vực dân tộc và tôn giáo.

Bộ trưởng Bộ Dân tộc và Tôn giáo Đào Ngọc Dung cùng đoàn công tác đến kiểm tra thực tế tại Trung tâm Phục vụ hành chính công xã Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên - Ảnh: VGP

Áp lực lớn nhưng từng bước vượt khó

Theo báo cáo của UBND tỉnh Thái Nguyên, sau khi thực hiện sáp nhập đơn vị hành chính và chuyển sang mô hình chính quyền địa phương hai cấp, quy mô địa bàn và dân số của tỉnh tăng mạnh. Điều này kéo theo số lượng đầu mối công việc giữa các Sở và cấp xã cũng tăng đáng kể, từ 17 đầu mối cấp huyện trước đây lên tới 92 đầu mối cấp xã hiện tại. Trong khi đó, UBND cấp xã được giao thêm nhiều nhiệm vụ theo hướng phân cấp, phân quyền sâu hơn. Tuy nhiên, đội ngũ công chức đảm nhiệm công tác dân tộc, tôn giáo tại cấp xã lại chủ yếu là công chức phòng Văn hoá - Xã hội, vốn đã đảm nhận nhiều nhiệm vụ khác. Khối lượng công việc lớn, bị phân tán khiến hiệu quả triển khai còn hạn chế.

Đáng lưu ý, phần lớn công chức cấp xã được giao nhiệm vụ quản lý Nhà nước về dân tộc, tôn giáo, tín ngưỡng là người mới, chưa có kinh nghiệm, chưa nắm chắc địa bàn, số liệu cũng như quy trình triển khai các dự án. Điều này khiến công tác tham mưu, tổ chức thực hiện còn lúng túng, ảnh hưởng đến tiến độ và chất lượng chung.

Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh Thái Nguyên Phạm Hoàng Sơn chia sẻ: "Thách thức lớn nhất khi triển khai mô hình chính quyền địa phương hai cấp là yêu cầu phải xóa bỏ khoảng 1.000 căn nhà tạm, dột nát chỉ trong vòng một tháng. Với khối lượng công việc khổng lồ và thời gian gấp rút, tỉnh đã huy động tổng lực toàn bộ hệ thống chính trị – từ chính quyền các cấp, lực lượng công an, quân đội đến mọi tầng lớp Nhân dân cùng vào cuộc. Chỉ trong 27 ngày, toàn bộ số nhà đã được khởi công, hoàn thành đúng tiến độ đề ra. Đây không chỉ là một kết quả đáng ghi nhận, mà còn là bài học kinh nghiệm quý báu để Thái Nguyên tiếp tục áp dụng, điều chỉnh linh hoạt trong quá trình triển khai mô hình chính quyền hai cấp trong thời gian tới".

Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh Thái Nguyên Phạm Hoàng Sơn phát biểu tại buổi làm việc - Ảnh: VGP

Khắc phục những điểm nghẽn về cán bộ và thể chế

Tại buổi làm việc, Bộ trưởng Bộ Dân tộc và Tôn giáo Đào Ngọc Dung đánh giá cao những nỗ lực của địa phương trong triển khai mô hình chính quyền địa phương 2 cấp sau sáp nhập đơn vị hành chính.

Theo Bộ trưởng, Thái Nguyên đang đi đúng hướng, từng bước ổn định, vận hành thông suốt, hiệu lực, hiệu quả, đáp ứng nguyện vọng của Nhân dân. Một minh chứng rõ ràng là Thái Nguyên hiện thuộc nhóm các tỉnh dẫn đầu cả nước về giải quyết thủ tục hành chính trực tuyến và dịch vụ công. Từ ngày 1/7/2025 đến nay, không có thủ tục hành chính nào phát sinh tồn đọng ở cấp tỉnh và cấp xã.

Bộ trưởng Đào Ngọc Dung: "Nếu không có tư duy kiến tạo, mô hình hai cấp sẽ chỉ là vận hành hành chính thuần túy, không tạo được đột phá phát triển" - Ảnh: VGP

Không chỉ đẩy mạnh cải cách hành chính, Thái Nguyên cũng đã ban hành kế hoạch quản lý Nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo trong những tháng cuối năm 2025; đồng thời chỉ đạo các địa phương xây dựng kế hoạch triển khai nhiệm vụ trên cơ sở nguồn vốn thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, phù hợp với mô hình tổ chức mới sau sáp nhập.

Tuy nhiên, Bộ trưởng Đào Ngọc Dung cũng chỉ rõ một số tồn tại, hạn chế cần khẩn trương tháo gỡ để nâng cao hiệu quả thực thi mô hình mới.

Thứ nhất là vấn đề cán bộ – "điểm nghẽn lớn nhất". Theo Bộ trưởng, hiện có tình trạng nơi thì thừa cán bộ, nơi thì thiếu; cơ cấu và chất lượng chưa đồng đều. Nhiều địa phương vùng sâu, vùng xa mỗi ngày chỉ có vài hồ sơ xử lý, trong khi bộ máy vẫn đầy đủ. Ngược lại, tại các trung tâm hành chính, nơi có khối lượng công việc lớn, lại thiếu nhân lực phù hợp.

Thứ hai là khoảng trống trong thể chế. Pháp luật hiện hành vẫn còn một số quy định chưa rõ, nhất là ở các lĩnh vực đất đai, cấp phép hoạt động, chuyển đổi mục đích sử dụng đất... Điều này khiến cán bộ lúng túng trong quá trình triển khai thực tế, dẫn đến chậm trễ, hiệu quả chưa cao.

Thứ ba là vai trò kiến tạo của chính quyền cấp xã còn mờ nhạt. Hiện nay, cấp xã chủ yếu tập trung xử lý thủ tục hành chính (hộ tịch, đất đai, xây dựng...) mà

chưa phát huy đúng mức vai trò trong việc kiến tạo phát triển, chăm lo đời sống Nhân dân, thúc đẩy kinh tế, xã hội, văn hóa địa phương. "Nếu không có tư duy kiến tạo, mô hình hai cấp sẽ chỉ là vận hành hành chính thuần túy, không tạo được đột phá phát triển", Bộ trưởng nhận định.

Để giải quyết những bất cập trên, Bộ trưởng Đào Ngọc Dung đề xuất tỉnh Thái Nguyên cần tập trung thực hiện đồng bộ các nhóm giải pháp:

Một là ưu tiên giải quyết thủ tục hành chính ở cấp xã. Đây là cấp gần dân nhất, trực tiếp triển khai chính sách. Tỉnh cần chỉ đạo các đơn vị xử lý triệt để các thủ tục liên quan đến đất đai, tư pháp, đầu tư... Tuyệt đối không để tồn đọng, gây phiền hà.

Hai là rà soát, sắp xếp lại bộ máy nhân sự. Toàn bộ cơ cấu tổ chức tại các sở, ngành, địa phương cần được rà soát, bố trí lại theo nhu cầu thực tế. Các lĩnh vực chuyên sâu như đất đai, đầu tư phải có cán bộ chuyên trách, gắn với công tác đào tạo, tập huấn.

Ba là đẩy mạnh chuyển đổi số, giải quyết thủ tục trực tuyến toàn trình nhằm tiết kiệm thời gian, chi phí và tránh tiêu cực. Nguyên tắc xử lý công việc phải bảo đảm "rõ người, rõ việc, không chồng chéo, không bỏ sót chức năng".

Bốn là thiết lập cơ chế đặc thù cho từng xã, cần khảo sát cụ thể tình hình từng xã, từ đó đề xuất cơ chế phù hợp và kiến nghị cấp có thẩm quyền tháo gỡ những vướng mắc vượt thẩm quyền.

Bộ trưởng Đào Ngọc Dung nhấn mạnh, điều cốt lõi là tỉnh Thái Nguyên cần tiếp tục tập trung phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm trật tự an toàn xã hội và nâng cao đời sống người dân. Đây cũng chính là tinh thần của Kết luận số 183-KL/TW ngày 1/8/2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư và chỉ đạo của Tổng Bí thư về vận hành hiệu quả mô hình chính quyền 2 cấp.

"Chúng ta không chỉ hướng tới bộ máy trơn tru, mà phải xây dựng một chính quyền phục vụ – kiến tạo để phát triển, với thước đo là sự hài lòng và đời sống thực chất của Nhân dân", Bộ trưởng kết luận.

Theo Chinhphu.vn